

УДК 340.134:341.645

DOI [https://doi.org/10.32782/2304-1587/2025-27-2\(41\)-3](https://doi.org/10.32782/2304-1587/2025-27-2(41)-3)

МОВА ПРАВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ ПРАКТИКИ ЄСПЛ У НАЦІОНАЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ

Борщенко Владлена Валеріївна

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного права та правосуддя,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9819-092X>

Караваєва Тетяна Леонідівна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8755-8282>

У статті здійснено комплексне дослідження впливу практики Європейського суду з прав людини на формування стандартів судових рішень в Україні крізь призму мови права як інструменту інтеграції європейських правових принципів у національне судочинство. Проаналізовано особливості застосування практики ЄСПЛ при здійсненні правосуддя, окреслено проблеми перекладу та тлумачення таких ключових категорій, як fair trial, effective remedy, margin of appreciation і proportionality, які становлять основу захисту прав людини та верховенства права. Підкреслено, що судова оцінка рішень ЄСПЛ має не лише правовий, але й лінгвістичний вимір, оскільки точність відтворення термінів і смислів у перекладі безпосередньо впливає на якість судового рішення, його аргументованість і відповідність європейським стандартам. Особливу увагу приділено значенню мови права у формуванні правничої культури суддів і юристів, адже саме вона виступає інструментом комунікації між національним та європейським правовими просторами.

Показано, що інтеграція практики ЄСПЛ у вітчизняне правосуддя є багатоступеневим процесом, який поєднує правовий, концептуальний і мовний аспекти та потребує глибокого осмислення з боку науковців і практиків. Звертаймо увагу на важливість опанування правничої англійської як обов'язкового елементу сучасної юридичної освіти, що забезпечує правильне розуміння та застосування рішень ЄСПЛ у процесі судочинства. Акцентовано на необхідності розвитку навичок правничого письма серед суддів, оскільки саме чіткість, логічність і доступність викладу судових рішень сприяють реалізації принципу верховенства права та підвищенню довіри громадян до правосуддя. Зроблено висновок, що мова права виступає не лише технічним засобом правозастосування, а й важливим чинником гармонізації національної правової системи з європейськими стандартами.

Ключові слова: мова права, правнича англійська, переклад, судові рішення, судова оцінка, захист прав людини, застосування практики ЄСПЛ при здійсненні правосуддя, судочинство, верховенство права, правниче письмо.

Borshchenko Vladlena, Karavaieva Tetiana. The Language of Law as an Instrument for Integrating the Practice of the European Court of Human Rights into the National Judiciary of Ukraine

The article presents a comprehensive study of the impact of the European Court of Human Rights (ECHR) case law on the formation of judicial decision-making standards in Ukraine, emphasizing the language of law as a fundamental tool for integrating European legal principles into the national system of justice. The author examines the application of ECHR practice in the administration of justice, identifying key challenges in the translation and interpretation of legal concepts such as fair trial, effective remedy, margin of appreciation, and proportionality, which constitute the core of human rights protection and the rule of law. The study highlights that the judicial assessment of ECHR decisions has not only a legal but also a linguistic dimension, since the accuracy of legal translation directly affects the quality, reasoning, and compliance of judicial decisions with European standards. Special attention is given to the role of the language of law in shaping the professional and communicative culture of judges and lawyers, as it serves as a bridge between the national and European legal frameworks.

It is demonstrated that the integration of the ECHR case law into the Ukrainian judiciary is a complex and gradual process that combines legal, conceptual, and linguistic dimensions and requires scholarly, legislative, and practical engagement. The article emphasizes the importance of legal English as an essential component of modern legal education, enabling practitioners to properly understand and apply the ECHR jurisprudence in domestic proceedings. Furthermore, the development of legal writing skills among judges is underlined as a necessary condition for enhancing the clarity, coherence, and accessibility of judicial reasoning, which, in turn, promotes the realization of the rule of law and strengthens public trust in the judiciary. The findings confirm that the language of law functions not merely as a technical medium of legal practice but as a crucial instrument for harmonizing the national legal system with European human rights standards.

Key words: language of law, legal English, translation, judicial decision, judicial assessment, protection of human rights, application of the ECHR case law in the administration of justice, judiciary, rule of law, legal writing.

Вступ. Після проголошення незалежності Україна отримала унікальну можливість трансформувати власну правову систему, обравши за основу не радянські традиції, а принципово нову аксіологічну парадигму. Йдеться насамперед про зміщення акцентів від домінування колективного над приватним у бік визнання людини та її прав як центральної цінності суспільного та державного розвитку. Важливим досягненням стало закріплення пріоритету не формального закону, а права як універсальної категорії справедливості. Така концептуальна переорієнтація відобразилася і в змінах конституційних положень 1996 року та в намірі адаптувати національну судову практику до міжнародних стандартів.

Сьогодні можна констатувати, що зміни, закладені на етапі становлення державності, суттєво позначилися на критеріях оцінки й винесення судових рішень. Якщо раніше формалізм та пріоритет державних інтересів часто превалювали над правами особи, то нині в основу судочинства поступово покладаються стандарти, що забезпечують верховенство права, справедливість та дотримання фундаментальних прав людини. Не останню роль у цьому процесі відіграло визнання обов'язковості практики Європейського суду з прав людини (надалі – ЄСПЛ), яка стала важливим орієнтиром для вітчизняних судів.

Водночас остаточну оцінку цим змінам може надати лише історична перспектива. Відкритим залишається питання, чи збереже Україна сталість курсу на інтеграцію стандартів ЄСПЛ у свою правозастосовну практику, чи можливі коливання, зумовлені політичними або суспільними трансформаціями. Однак уже сьогодні можна констатувати, що суди дедалі активніше застосовують концепцію верховенства права, керуються принципами справедливості, правової визначеності та захисту прав особи в розумінні саме європейської судової системи, що свідчить про глибинну зміну самої парадигми судочинства.

Протягом тривалого часу конституційні положення залишалися декларативними через традицію їх сприйняття лише як рамкових норм, що потребували конкретизації у підзаконних актах. Одним із чинників, який стимулював трансформацію національної правової системи у напрямі зміцнення гарантій прав людини, став Європейський суд з прав людини. Саме він здійснює контроль за дотриманням державами зобов'язань, визначених Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Значущість його рішень для України підтверджується ухваленням у 2006 році Закону «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», яким практика ЄСПЛ була визнана джерелом національного права. Важливим також є закріплення принципу верховенства права у прийнятих пізніше законах із приписом тлумачити цей принцип крізь призму практики ЄСПЛ.

Таким чином, саме практика ЄСПЛ поступово формує стандарти судових рішень в Україні та визначає напрями розвитку національного права. Однак питання системного вивчення впливу ЄСПЛ на формування цих стандартів залишається актуальним і потребує ґрунтового наукового аналізу.

Матеріали та методи. Проблематика діяльності Європейського суду з прав людини та її значення для формування стандартів судових рішень поступово набула особливого місця в сучасній українській правовій доктрині. У центрі уваги опинилися як правова природа рішень цього міжнародного інституту, так і механізми впливу на національне судочинство, зокрема в аспекті забезпечення верховенства права та дотримання конституційних гарантій прав людини. Протягом останнього десятиліття вітчизняні науковці значно поглибили розробку окресленої проблематики. Вагомий внесок у дослідження здійснили М. Бем, С. Головатий, Д. Гудима, В. Завгородній, М. Козюбра, М. Корнієнко, А. Кучук, О. Мірошніченко, О. Орлова, М. Савчин, Т. Фулей, С. Шевчук та інші, у працях яких ґрунтовно висвітлено теоретико-правові та прикладні аспекти застосування практики ЄСПЛ у національному правопорядку. Мета статті полягає у визначенні ролі та значення мови права як засобу інтеграції практики Європейського суду з прав людини у національне судочинство України. Методологія дослідження склали загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, а саме: формально-логічний, історичний, системного аналізу та юридичного прогнозування.

Результати. Попри визнання практики ЄСПЛ джерелом національного права, в Україні все ще існують значні труднощі із її ефективним застосуванням у судовій практиці. Проблема полягає у тому, що, з одного боку, закріплено обов'язок застосовувати практику ЄСПЛ, а, з іншого, на рівні правозастосування простежується нерівномірність та фрагментарність її використання судами різних інстанцій. Це свідчить про потребу наукового осмислення механізмів інтеграції практики ЄСПЛ у національне правосуддя.

Особливе значення для України має практика Європейського суду з прав людини. Вона стала своєрідним орієнтиром у процесі адаптації та гармонізації національного законодавства із загальноєвропейськими стандартами. Рішення ЄСПЛ поступово впливають на формування законодавчих положень, розвиток судової доктрини та зміну правосвідомості, утверджуючи ідеї пропорційності, справедливого балансу та ефективного засобу правового захисту. Водночас цей процес виявився набагато складнішим і тривалішим, ніж передбачалося на початковому етапі.

Труднощі інтеграції пояснюються не лише необхідністю докорінних правових реформ, а й відмінністю лексичних та концептуальних основ української та європейської правових систем, що мають різне історичне підґрунтя та культурні витоки. Гармонізація правничої термінології потребує значних зусиль, адже нерідко

однакові поняття мають відмінні смислові відтінки в українському та європейському контекстах. На етапі перших реформ важко було передбачити, наскільки масштабними виявляться виклики, пов'язані з необхідністю поєднання двох різних традицій.

Як вірно зазначає І. Шумило, «юридичний переклад, як будь-який інший вид спеціального перекладу, має ряд особливостей, з якими повинен бути обізнаним перекладач юридичного тексту, оскільки помилки у перекладі можуть призвести до конфлікту між сторонами юридичного дискурсу, судових позовів чи припинення співпраці. До особливостей юридичних текстів можна віднести такі: ... наявність скорочень, більшість яких зустрічається тільки в юридичних текстах (ALJ – Administrative Law Judge, MP-Member of Parliament, USJC – United States Judicial Code, cc. – chapters, CB – casebook, COA – court of Appeals, CIF – Coming into Force, J – Judge)» [1].

Одночасно «тексти міжнародних угод характеризуються запозиченнями з латинської (*lex lata*, *lex loci delictus*, *corpus delicti*, *absente reo*, *ex curia*, *lis pendens*) та французької мови (*appeal*, *plaintiff*, *lien*, *verdict*, *voir dire*, *profit a prendre*), які часто не перекладаються. В англomовних юридичних текстах вживаються слова давньоанглійського походження, які вийшли із загального вжитку (*hereinabove*, *therein*, *whereby*). У юридичних текстах часто використовуються дієслова у пасивному стані (*P. should be acquitted*, *the record was read out loud by the investigator*, *the criminal case was initiated by the Prosecutor's Office*)» [1].

Однією з характерних рис англійського юридичного тексту є «вживання модального дієслова «shall» для вираження наказу або зобов'язання. Наприклад, «The Parties shall take the necessary measures to...» («Сторони зобов'язуються вжити необхідних заходів...») [2].

Отже, першою і водночас однією з найскладніших проблем, що постає у процесі імплементації рішень Європейського суду з прав людини у судові стандарти України, є їх переклад українською мовою. Ця проблема має не лише технічний вимір, а й смисловий, оскільки від точності перекладу залежить правильність сприйняття змісту та його подальше застосування національними судами. Неправильне чи неточне відтворення ключових термінів може призвести до викривлення сутності правових стандартів, закріплених у практиці ЄСПЛ, і, як наслідок, до помилок у правозастосуванні.

Прикладом складності перекладу може слугувати справа «Совтрансавто-Холдинг проти України» (2002) [3], у якій ЄСПЛ констатував порушення права на справедливий судовий розгляд (*fair trial*). Спочатку українська правова доктрина трактувала цей термін вузько, як «право на судовий розгляд», без урахування комплексності гарантій: незалежності суду, рівності сторін, доступу до правосуддя. Лише завдяки подальшому тлумаченню і поступовій адаптації стало зрозуміло, що «*fair trial*» є багатогранною категорією, що втілює низку процесуальних гарантій.

У справі «Агрокомплекс проти України» [4] труднощі виникли з перекладом і розумінням концепції «*effective remedy*» («ефективний засіб правового захисту»). У національній практиці цей термін довгий час помилково ототожнювався лише з «правом на оскарження», тоді як ЄСПЛ вкладає у нього значно ширший зміст.

Аналогічні труднощі можна простежити і при перекладі концепції «*margin of appreciation*» («межі розсуду держави»). В українському контексті слово «розсуд» часто мало негативне забарвлення, асоціювалося зі свавіллям, тоді як у європейській доктрині йдеться про допустимий простір для держави у визначенні способів імплементації конвенційних гарантій. У справі «Веренцов проти України» [5] ЄСПЛ розглядав питання про обмеження права на свободу мирних зібрань. Українські органи влади заборонили проведення акції, посилаючись на відсутність спеціального закону, що регулює порядок проведення демонстрацій. Суд наголосив, що хоча держави дійсно володіють певним «простором для розсуду» у визначенні умов проведення зібрань, цей розсуд не може бути свавільним і має бути врівноважений чіткими законодавчими гарантіями.

ЄСПЛ підкреслив, що Україна не може посилаватися на власну законодавчу прогалину як на підставу для обмеження права. Отже, держава перевищила допустимі «межі розсуду», оскільки її дії не були передбачуваними та не ґрунтувалися на чіткій правовій базі. Цей випадок показав, що доктрина «*margin of appreciation*» не надає державам необмеженого права обмежувати конвенційні гарантії, а лише дозволяє враховувати національний контекст у межах чітких правових рамок. Для України справа «Веренцов проти України» стала важливим орієнтиром у розвитку законодавчого регулювання свободи мирних зібрань та у розумінні того, що державний «розсуд» завжди має бути виправданий, пропорційний і контрольований ЄСПЛ.

Ще одним прикладом є концепція «*proportionality*» («пропорційність»). В європейському контексті вона означає необхідність встановлення балансу між інтересами особи та суспільства. В українській практиці цей термін не завжди відображався коректно, часто замінюючись поняттями «співмірність» чи «відповідність», що не завжди передає зміст доктрини. Лише через системне використання рішень ЄСПЛ у постановках Верховного Суду поступово відбулося закріплення адекватного розуміння принципу пропорційності як критерію правової оцінки.

Отже, переклад рішень ЄСПЛ є тривалим, поетапним і багатоаспектним процесом, що потребує комплексної роботи перекладачів, правників і науковців. Також він пов'язаний із завданням гармонізації термінології, яка має різні культурні та історичні витоки.

В умовах глобалізації та зростаючій ролі міжнародних правозахисних інститутів особливого значення набуває вивчення іноземних мов, передусім англійської, яка є офіційною мовою Європейського суду з прав людини поряд із французькою. Однак звичайне володіння розмовною чи літературною англійською не забезпечує належного рівня професійної підготовки правника. Необхідним стає опанування юридичної англійської, яка має низку специфічних ознак: уніфікований термінологічний апарат, формалізовані синтаксичні конструкції, використання латинських виразів та особливих правових кліше.

З урахуванням вищевказаного включення курсу юридичної англійської до навчальних програм з перших курсів підготовки правників є важливою передумовою формування у здобувачів здатності працювати з автентичними текстами міжнародних судових рішень. Адже переклад практики ЄСПЛ потребує не лише мовних навичок, а й глибокого розуміння контексту, у якому вживаються правові категорії. Знання правничої англійської дозволяє уникати помилок при відтворенні таких ключових понять, як *«fair trial»*, *«effective remedy»*, *«margin of appreciation»*, *«proportionality»* тощо, які не мають однозначних відповідників в українському праві.

Юридична англійська мова в сучасних умовах постає не просто як засіб перекладу або технічний інструмент для роботи з текстами рішень ЄСПЛ, а як вагомий чинник формування нової правничої культури в Україні. Вона забезпечує не лише адекватне відтворення конвенційних термінів та правових доктрин, а й сприяє осмисленню глибинного змісту категорій, які історично склалися в англо-саксонській та континентальній правових традиціях. Саме завдяки володінню юридичною англійською правники отримують змогу інтегрувати ці концепти у національний правовий дискурс, долаючи мовні та культурні бар'єри.

Знання правничої англійської відкриває нові горизонти як для практиків, так і для науковців. Воно дозволяє формулювати аргументи у відповідності до європейських правових стандартів, брати активну участь у міжнародних академічних і професійних дискусіях, а також створює передумови для включення українського правового досвіду у ширший контекст європейської правової науки. Така взаємодія сприяє не лише підвищенню якості судової практики в Україні, але й формуванню професійної спільноти, здатної мислити у категоріях єдиного європейського правового простору.

Отже, систематичне вивчення юридичної англійської мови має стратегічне значення. Воно забезпечує не лише технічну можливість якісного перекладу та застосування рішень ЄСПЛ у національному судочинстві, а й формує новий стандарт юридичної освіти, що поєднує мовну компетентність із правовим світоглядом європейського зразка. Саме у такому вимірі юридична англійська стає інструментом глибинної інтеграції українського правопорядку у загальноєвропейський правовий простір і важливим елементом утвердження в Україні принципу верховенства права.

Проте саме поступове впровадження практики ЄСПЛ у судові рішення в нашій країні забезпечує розвиток єдиного правового простору, у якому рішення українських судів набувають не лише внутрішнього, а й міжнародного значення. Це довготривалий процес, що вимагає від правників, законодавця та наукової спільноти постійної праці, але водночас формує новий рівень правової культури.

У сучасній науковій доктрині судові рішення розглядається не лише як центральна категорія процесуального права, але й як комплексний соціально-правовий феномен. Воно уособлює ключові цінності та характеристики певного суспільства, відображає рівень розвитку його правової культури та правосвідомості.

Аудиторія адресатів судового рішення давно вийшла за межі безпосередніх учасників судового процесу, охоплюючи широке коло зацікавлених груп: науковців, представників громадськості, міжнародні інституції та засоби масової інформації. Все це зумовлює необхідність переосмислення вимог до судового рішення як акта правосуддя та водночас процесуального документа, а також формує потребу у розвитку в суддів спеціальних комунікативних навичок у сфері правничого письма.

У сучасних умовах особливого значення набуває оцінка суддею рішень ЄСПЛ як одного з ключових чинників формування національної правової доктрини. Зважаючи на те, що практика ЄСПЛ офіційно визнана джерелом права в Україні, судді покликані не лише формально посилатися на рішення, а й здійснювати їх змістовний аналіз, визначати релевантність правових позицій для конкретної справи та забезпечувати узгодженість національного правозастосування з європейськими стандартами. Саме через судову оцінку рішень ЄСПЛ відбувається перехід від декларативного рівня сприйняття міжнародних гарантій до їх фактичного утвердження у практиці правосуддя. Крім того, оцінка суддею рішень ЄСПЛ має забезпечувати інтеграцію загальноєвропейських принципів у національний контекст, формуючи нову культуру правосуддя. Саме на цьому етапі особливої ваги набуває якість правничого письма: від того, наскільки чітко, логічно

й аргументовано викладена позиція сторін та суду із застосуванням практики ЄСПЛ, залежить не лише правова сила конкретного рішення, а й рівень довіри суспільства до правосуддя загалом, і формування правової держави.

До того ж, в сучасних умовах одним із важливих завдань українського правосуддя є поступове впровадження тенденції до лексичного спрощення судових рішень. Це вимагає комплексного підходу, спрямованого на подолання надмірної формалізованості та мовної складності, що нерідко перешкоджає повноцінному розумінню тексту рішень не лише пересічними громадянами, а й самими учасниками процесу. Оптимізація стилю судових актів передбачає збереження необхідної точності правових формулювань, що забезпечує принцип правової визначеності, водночас наближаючи мову суду до доступних і зрозумілих мовних форм. Особливу роль у цьому процесі відіграє відмова від надмірного використання архаїзмів та латинських виразів, які, будучи традиційними для правничої науки, ускладнюють сприйняття тексту нефахівцями.

Доцільним є збереження лише тих латинізмів, що мають усталене значення й не мають точних відповідників українською, проте навіть у цьому випадку вони мають супроводжуватися стислим роз'ясненням. Важливою передумовою підвищення якості судових рішень стає також стандартизація юридичної термінології, що передбачає єдність у перекладі та застосуванні ключових понять, зокрема тих, які запозичуються з практики ЄСПЛ. Водночас необхідно приділяти увагу логічній структурованості тексту, адже чітке розмежування окремих частин судового рішення дозволяє забезпечити його прозорість і послідовність викладу. Важливим є й використання у мотивувальних частинах конкретних прикладів, які допомагають зрозуміти логіку судового міркування та його відповідність нормам права. Такий підхід дозволяє зробити судові акти більш відкритими для суспільства і сприяє підвищенню довіри громадян до правосуддя. Отже, поступова гармонізація стилю судових рішень із європейськими тенденціями, де простота і зрозумілість поєднуються з правовою точністю, має стати одним із пріоритетних напрямів розвитку національного судочинства, адже саме доступність мови судових актів є важливою умовою реалізації принципу верховенства права.

Висновки. Узагальнюючи, можна дійти висновку, що практика Європейського суду з прав людини має визначальний вплив на формування стандартів судових рішень в Україні, проте процес її інтеграції в національне судочинство залишається складним і багаторівневим. Попри закріплення у законодавстві обов'язок застосовувати практику ЄСПЛ як джерело права, правозастосування на національному рівні все ще характеризується нерівномірністю та фрагментарністю, що свідчить про необхідність вироблення єдиних методологічних підходів до її впровадження.

Однією з ключових проблем цього процесу є питання перекладу рішень ЄСПЛ українською мовою. Воно має не лише технічний, а й концептуальний характер, оскільки від точності відтворення змісту залежить правильність сприйняття і застосування конвенційних стандартів у вітчизняному правопорядку та інтеграція в європейське співтовариство. Не останню роль в цьому питанні відіграє саме оцінка суддею рішень ЄСПЛ. Аналіз практики засвідчує, що такі терміни, як «fair trial», «margin of appreciation», «proportionality» тощо потребували тривалого осмислення і поступової адаптації до українського контексту. Цей процес супроводжувався як лексичними труднощами, пов'язаними з відмінністю між англійською та українською правовими традиціями, так і доктринальними дискусіями щодо тлумачення зазначених категорій.

Не менш важливим чинником інтеграції стандартів ЄСПЛ є підвищення мовної компетентності українських правників. Володіння юридичною англійською дозволяє працювати з автентичними текстами рішень, уникати помилок при перекладі та глибше розуміти зміст правових доктрин. Тому включення курсу юридичної англійської мови до програм підготовки майбутніх юристів є необхідною умовою для ефективної гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами та утвердження принципу верховенства права.

Отже, судові рішення у сучасній правовій доктрині розглядаються не лише як процесуальний документ, а як соціально-правовий феномен, що уособлює ключові цінності суспільства. У цьому контексті актуальним завданням є забезпечення зрозумілості й доступності судових актів для широкого кола адресатів. Надмірна формалізованість, архаїчність чи переважаність латинськими зворотами створює бар'єр між правосуддям і громадянами, підриваючи рівень довіри до судової системи. Тому необхідним є пошук балансу між правовою точністю та зрозумілістю викладу. Запровадження тенденції лексичного спрощення судових рішень сприятиме підвищенню прозорості та зміцненню авторитету судової влади.

Формування нових стандартів судових рішень в Україні на основі практики ЄСПЛ є тривалим і багатоплановим процесом, що охоплює як мовний, так і доктринальний, освітній та культурний виміри. Його успішна реалізація потребує системної роботи науковців, практиків і законодавця, спрямованої на гармонізацію термінології, удосконалення методики перекладу, підвищення якості юридичної освіти та адаптацію стилю судових актів до європейських вимог.

Література:

1. Шумило І., Т. Сніца Особливості перекладу юридичних текстів. *Філологічний дискурс*. 2016. Вип. 4. С. 266–272. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fild_2016_4_30.
2. Чепурна О. В. Особливості методичної роботи над англomовними юридичними текстами у процесі перекладу. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Сер.: Філологічні науки*. 2013. № 2. С. 321–325. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduepf_2013_2_46
3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Sovtransavto Holding v. Ukraine» (Application № 48553/99) від 25.07.2002. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60634>
4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Агрокомплекс проти України» (Application № 23465/03) від 06.10.2011. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c25#Text
5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Веренцов проти України» (Application № 20372/11) від 11.07.2013. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-118393>

References:

1. Shumylo, I., & Snitsa, T. (2016). Osoblyvosti perekladu yurydychnykh tekstiv [Features of Legal Text Translation]. *Filolohichni dyskurs*, (4), 266–272. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fild_2016_4_30 [in Ukrainian].
2. Chepurna, O. V. (2013). Osoblyvosti metodychnoi roboty nad anhlovnyimi yurydychnymi tekstami u protsesi perekladu [Specifics of Methodological Work on English-Language Legal Texts in the Process of Translation]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya: Filolohichni nauky*, (2), 321–325. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduepf_2013_2_46 [in Ukrainian].
3. Rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny u spravi “Sovtransavto Holding v. Ukraine” (Application No. 48553/99) vid 25.07.2002 [Judgment of the European Court of Human Rights in the case of *Sovtransavto Holding v. Ukraine* (Application No. 48553/99) of 25 July 2002]. Retrieved from: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60634> [in Ukrainian].
4. Rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny u spravi “Ahrokompleks proty Ukrainy” (Application No. 23465/03) vid 06.10.2011 [Judgment of the European Court of Human Rights in the case of *Agrokomplex v. Ukraine* (Application No. 23465/03) of 06 October 2011]. Retrieved from: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c25#Text [in Ukrainian].
5. Rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny u spravi “Verentsov proty Ukrainy” (Application No. 20372/11) vid 11.07.2013 [Judgment of the European Court of Human Rights in the case of *Verentsov v. Ukraine* (Application No. 20372/11) of 11 July 2013]. Retrieved from: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-118393> [in Ukrainian].

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата надходження статті: 30.09.2025

Дата прийняття статті: 27.10.2025

Опубліковано: 28.11.2025